

יום שלישי 06 נובמבר 2018

לכבוד:

השר לביטחון פנים, גלעד ארדן

הנדון: עמדת איגוד העובדים הסוציאליים בעניין הרחבת התבחינים לרישוי כלי ירייה בישראל

לאחרונה פרסם השר לבטחון פנים הוראות המקלות בנשיאת נשק בישראל. לפי הפרסומים בתקשורת ההוראות מאפשרות לכ 600,000 איש לשאת נשק וזאת בנוסף לנושאי הנשק הקיימים. **איגוד העובדים הסוציאליים קורא לשר לבטחון פנים לבחון מחדש הוראות אלה, שנוזקן ירבה על תועלתן.**

1. אין ויכוח על כך שזכותו של אדם לחיים עם בטחון אישי מירבי, לו, לה ולמשפחתם. קיים ויכוח נוקב האם זכות זו היא גם זכות פרטית - כלומר זכותו של אדם להחזיק כלי נשק ולהגן על עצמו וזאת ללא קשר לחובת המדינה, או שהחזקת נשק בידי אנשים פרטיים משמעותה התפרקותה של אחריות המדינה להגנה על האדם הבודד ומשפחתו. אין אנו רוצים לעסוק בשאלה הזו מבחינה פילוסופית אלא מבחינה מעשית - **מה הסיכון האפשרי מהחזקת כלי נשק בבית האזרחים. כלומר, מה ההשלכות המעשיות על חיי אדם כתוצאה מכך שמאות אלפי בתים בישראל יהפכו להיות בתים שיש בהם כלי נשק.**
2. עובדות ועובדים סוציאליים שנמצאים בחוד החנית החברתית קשורים בעבודתם לסוגיה זו באופנים שונים: אנחנו מטפלים בנפגעי אלימות במשפחה ולפי חוק זה מחוייבים לדווח על נשיאת נשק של אדם אשר מהווה סכנה לעצמו ולסביבתו, אנחנו מטפלים במשפחות שכולות על רקע התאבדות ורצח ומטפלים בנפגעי פגיעה אלימה ובשיקים עבריינים.
3. העובדים הסוציאליים בישראל מתמודדים בשגרה בטיפול בפניות רבות העוסקות במערכות יחסים ואלימות. כלי נשק המוחזקים בבתים בהם מתרחשת אלימות מכול סוג (כהגדרת אלימות במשפחה כפי שאומצה עי הוועדה הבין משרדית לאלימות במשפחה) מהווה גורם המגביר את רמת המסוכנות, כלומר את הסיכון לפגיעה אלימה בבני המשפחה ובאנשים נוספים (Jaffe, Campbell, Olszowy, & Hamilton, 2014; Williams, 2012).
4. לעיתים קרובות אנו כעובדים סוציאליים פוגשים אנשים הנמצאים במשבר זמני סביב אירוע חיים קשה: אבטלה, טראומה אישית ומשפחתית ועוד. משבר זה מביא לעיתים להגברה של מתחים ומצבים משבריים אחרים ולהגברת סיכון. הוראות רישוי הנשק אינן נותנות מענה לאירועים זמניים אלה. אין גופים מערכתיים שבוחנים לעיתים קרובות את נושא הנשק ואת מצבו הנפשי, ומערך הרישוי לנשיאת נשק מסתפק בחוות דעת של רופא המשפחה, שלרוב היכרותו עם המטופל שטחית ביותר. לעיתים קרובות במקרים אלה,

- אין גם היכרות מוקדמת של העובדים הסוציאליים והמשטרה עם בני המשפחה, כך שלא ניתן לסייע להם או לאבחן הידרדרות מסוכנת במצבו של נושא הנשק.
5. במחקרים שונים נמצא קשר ברור בין החזקת נשק בבית לבין הסיכוי למוות הן כתוצאה מרצח והן כתוצאה מהתאבדות (Dahlberg, Ikeda, & Kresnow, 2004). במטא-מחקר משנת 2014 (Anglemyer, Horvath & Rutherford, 2014;) בחנו מחקרים שונים בתחום והגיעו למסקנה כי החזקת נשק בבית מגדילה את הסיכון למוות, הן מרצח והן מהתאבדות. מחקרים אחרים (Reisch et al., 2013; Wolock, 2016 ; Chapman,) מראים כי קיים קשר ברור בין רפורמות המקשות על החזקת נשק לבין ירידה בשיעורי מוות מרצח והתאבדות.
6. שיעורי מקרי האלימות במשפחה, הרצח וההתאבדות נמצאים במגמת ירידה בשנים האחרונות. זאת בין השאר הודות למדיניות של צמצום נשק בידי אזרחים ופעולות נוספות של העובדים הסוציאליים ושל גופים שונים ובהם גורמי חינוך וגורמי אכיפת חוק.
7. לאור האמור לעיל, עמדנו כי "פניית הפרסה" במדיניות המשרד לבטחון פנים הינה מסוכנת ביותר ועלולה להביא למותם הישיר של אזרחים רבים, כך שנוקה יהיה רב בהרבה מתועלתה. **כעובדות ועובדים סוציאליים המכירים היטב את החברה הישראלית על מורכבותה, אנו קוראים לבחון מחדש את המדיניות ולהורות על הקשחה מחודשת של מתן רשיונות לנשיאת נשק, תוך פעילות אקטיבית להפחתת כלי הירייה הנמצאים ברשות הציבור.**

בברכה,

עו"ס ענבל חרמוני

יו"ר איגוד העובדים הסוציאליים